CZĘŚĆ XLVIII — № 62. ROK 24 — (1853.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK 14/26 SIERPNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 13/25 Sierpnia.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Dróg Kommunikacyj, Jenerał-major inżenjerów *Romanow*, mianowany Naczelnikiem 3 okręgu dróg Kommunikacyj, na miejsce zmarłego Jenerał-majora *Frołowa*.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 1 Sierpnia (w Peterhofie.) Zatwierdzeni zostają na urzędach, obrani przez Szlachtę: Deputaci Witebskiego Deputatskiego Szlacheckiego Zgromadzenia, Rejestratorowie Kollegialni, (dotychczasowi) od powiatów: Witebskiego *Chreptowicz*, Newelskiego *Podwiński* i Lepelskiego *Kuściński;* (nowoobrani) Horodeckiego dymissyonowany w 1851 roku z pułku Noworossyjskiego Dragonów w randze Kapitana *Bessarabski*, Lucyńskiego Sekretarz Kollegialny *von Ziegern-Korn*, Siebieżskiego Sekretarz Gubernijalny *Kiełbsz*, Dryzieńskiego Sekretarz Gubernijalny *Hłasko*, Surażskiego Rejestrator Kollegialny *Dyszlewski*, Połockiego Rejestrator Kollegialny *Bielikowicz*, i Wieliżskiego Kurator zapasowych magazynów zboża powiatu Surażskiego Rejestrator Kollegialny *Bykowski*, ostatni z uwolnieniem od dotychczasowych obowiązków; — Sekretarz Witebskiego Deputatskiego Szlacheckiego Zgromadzenia, dotychczasowy, Sekretarz miejscowej Pośredniczej Kommisyi, Referent Witebskiego Gubernijalnego Komitetu dla rozpatrzenia i ułożenia inwentarzów majątków obywatelskich oraz Sekretarz Marszałka Gubernijalnego, Assesor Kollegialny *Sulima-Samujło*, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków;—Członek niezmienny Witebskiej Gubernijalnej Kommisyi żywności, dotychczasowy, Radzca Honorowy *Rudziński;* — Członkowie Witebskiego Gubernijalnego Komitetu dla rozpatrzenia i ułożenia inwentarzów majątków obywatelskich: dotychczasowy, niemający rangi *Podwiński*, i nowoobrany, Assesor Kollegialny *Rekść;*—Sprawnik ziemski Lucyński, dymissyonowany w 1838 r. z Benderskiej Komendy inżenjerów w randze Porucznika *Tułowski;* — Assesorowie niezmienni Sądów ziemskich, dotychczasowi, Lepelskiego Assesor Kollegialny *Lakowicki-Czechowicz*, Rzeżyckiego Radzca Honorowy *Witowski*, Połockiego Sztabs-kapitan *Kulesza*, Surażskiego Sekretarz Kollegialny *Bukowski*, Dynaburskiego Sekretarz Gubernijalny *Studnicki-Gizbert*, Siebieżskiego Sekretarz Gubernijalny *Lassotowicz;* nowoobrani, Dryzieńskiego Sekretarz Kollegialny *Chełchowski*, Newelskiego Sekretarz Sądu ziemskiego Witebskiego Sekretarz Gubernijalny *Weryha*, z uwolnieniem od dotychcz. obowiązków, Wieliżskiego dymissyonowany w 1849 roku z pułku grenadyerów Arcyxięcia Franciszka Karola Podporucznik *Lewicki*, Witebskiego dymissyonowany ze straży nocnej policyjnej Warszawskiej w randze Podporucznika *Milkiewicz*, Horodeckiego Kurator zapasowych zbożowych magazynów tegoż powiatu, niemający rangi *Korsak*, z uwolnieniem od dotychcz. obowiązków i Lucyńskiego niemający rangi *Karpiński;* — Kuratorowie zapasowych zbożowych magazynów, nowoobrani, w powiatach: Lucyńskim, zajmujący tę posadę od Korony, Radzca Honorowy *Hutorowicz*, Dryzieńskim niemający rangi *Szczytt Grzymałowski*, *Lipnicki*, *Slaski* i Surażskim Kancellista Witebskiego Deputatskiego Szlacheckiego Zgromadzenia *Poczobutt*, z uwolnieniem od dotychczasowych obowiązków.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 1 Sierpnia mianowany najłaskawiej kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy z koroną liczący się w jeździe Jenerał-porucznik Szamchal Tarkowski, xiążę *Abu-Musselin-Chan*.

—

OGÓLNA INSTRUKCYA
DLA JENERAŁ-GUBERNATORÓW.
(Dokończenie.)

Stosunki Jenerał-Gubernatorów.

§ 31. Jenerał-Gubernatorowie, z rzeczy ich zakresu działania, zostają w rozmaitych stosunkach, mianowicie:

1) Względem Władzy Najwyższej.
2) Względem Władz Państwa; — i
3) Względem Władz Gubernijalnych.

Oddział 1.

Stosunki z władzą Najwyższą.

§ 32. Jenerał-Gubernator, mając Najmiłościwiej udzielone sobie prawo przedstawiania bezpośrednio na Najwyższą Cesarza Jmci uwagę o wszystkich przedmiotach, o których uznaje to być potrzebném i koniecznem, powinien tego prawa używać z należytą przezornością, czyniąc takowe przedstawienia jedynie w sprawach szczególniejszej ważności i w przypadkach nadzwyczajnych, nigdy nie pozwalając sobie utrudzać Jego Cesarską Mość przedstawieniami o takich przedmiotach, których rozstrzygnienie, z mocy ustaw i regulaminów, zależy od Ministrów i Głównozarządzających, lub takich, dla wnoszenia których na Monarszą decyzyą, przepisany jest udzielny porządek.

§ 33. Przedstawianie najpoddanniejszych peryodycznych i oddzielnych, wypadkowych doniesień pozostaje na dotychczasowej zasadzie, lecz Jenerał-Gubernatorowie obowiązani są o wszystkich takich doniesieniach podawać jednoczasowie do wiadomości właściwych Ministrów i Głównozarządzających.

§ 34. W przypadku otrzymania przez Jenerał-Gubernatora bezpośrednio od N. Cesarza Jmci Najwyższego, stanowczego rozkazu w jakimbądź przedmiocie, tyczącym się powierzonego mu kraju, on, Jenerał-Gubernator, ma niezwłocznie uczynić rozporządzenie ku wykonaniu Monarszej woli, a jednoczasowie tak o treści Najwyższego rozkazu, jak i o uczynionych w skutek jego przez siebie rozporządzeniach, przesłać uwiadomienie do właściwych Ministrów i Głównozarządzająch.

Oddział 2.

Stosunki z władzami Państwa.

§ 35. We wszystkich w ogóle przedmiotach Gubernijalnego Zarządu, które z mocy istniejących praw powinny dochodzić do władz Państwa, Jenerał-Gubernator pozostawia własnemu swemu uznaniu przedstawienie takich spraw, w których znajduje potrzebę wyłożenia własnego zdania; w przedmiotach zaś poruczonych niniejszą Instrukcyą i osobnemi Ustawami bezpośredniej jego pieczy, przedstawienia mają być nie inaczej wnoszone, jak przez niego samego.

§ 36. Na tejże zasadzie, rozporządzenia Ministrów i Głównozarządzających we względzie wszystkich pomienionych przedmiotów podawane być mają do wykonania w Gubernijach również nie inaczej, jak przez Jenerał-Gubernatorów; w przypadkach zaś nadzwyczajnych, kiedy, dla zyskania na czasie, uznaném będzie za konieczne, dać w takichto przedmiotach polecenie wprost Zwierzchności Gubernijalnej, Ministrowie i Głównozarządzający obowiązani są kommunikować Jenerał-Gubernatorowi kopije swoich odezw, dla jego wiadomości i należytej pilności ku wykonaniu takowych.

§ 37. Również, żaden nowy środek, lub osobne rozporządzenie, tyczące się urządzenia, ogólnego dobra i interessu Skarbu w kraju, nie mają być inaczej przedsiębrane, jak za poprzedniém zażądaniem uwag i wniosków Jenerał-Gubernatora.

§ 38. Zgodnie z tą zasadą, jeżeli przedsięwzięcie pomienionych środków i rozporządzeń wymagać będzie postanowienia nowego prawa, lub wyjednania decyzyi wyższej władzy, wtedy, w przedstawieniach Ministrów i Głównozarządzających mają być szczegółowo wyłożone, wypotrzebowane od Jenerał-Gubernatora wnioski.

§ 39. Nadto przy przedstawieniach od Ministerstw i Głównych Zarządów o nagrodach dla urzędników i innych osób, należących do Gubernijalnego zarządu, za odznaczenie się w służbie i inne zasługi, zawsze załącza się zdanie Jenerał-Gubernatora.

Oddział 3.

Stosunki z władzami Gubernijalnemi.

§ 40. Naczelnicy gubernij oraz wszelkie inne władze i urzędy, składające zarząd Gubernijalny, działając na zasadzie Ustaw i Urządzeń, mają wypełniać wszelkie prawne żądania, zalecenia i odezwy Jenerał-Gubernatora.

§ 41. Jeżeli Jenerał-Gubernator, podczas oglądania kraju, lub w razie zauważanych przez niego nieporządków i uchybień, uzna za potrzebne, dla sprostowania takowych, lub z innych jakichbądź powodów, poczynić na miejscu szczególne rozporządzenia, wtedy, dla zachowania porządku i jedności w biegu spraw, powinien zawiadomić o tém szczegółowo właściwą Zwierzchność Gubernijalną.

§ 42. Następnie, wszystkie dalsze prawa, obowiązki i stosunki Jenerał-Gubernatorów, oznaczone tak w istniejących Ustawach i Urządzeniach, jak w szczególnych Najwyższych rozkazach i umocowaniach, pozostają w dotychczasowej sile i skutkach.

Podpisał: Prezes Komitetu Ministrów Xiążę *Czernyszew.*

—

W Gazecie *Niemieckiej Bucharestkiej* z dnia 14 Lipca star. kalend. z Jass, czytamy:

«Od wejścia do Mołdawii wojsk Rossyjskich, przeszły tędy kilka pułków piechoty, pułk kozaków i dwa parki artylleryi, należące do 4 korpusu Armii. Piękna postawa i wzorowa karność tych wojsk są powszechnie podziwiane. P. Głównodowodzący, Xiążę *Gorczakow*, przyjmował wczora Xięcia Panującego, a następnie udał się do tegoż Xięcia na pożegnanie. W nocy Xiążę Gorczakow wyjechał do Tekucz. W jego orszaku znajdowali się Jenerałowie *Buturlin 3*, Naczelnik Sztabu i *Sixtel*, Naczelnik Artylleryi. Jenerał *Dan-*

nenberg, Dowódzca 4 korpusu armii, przejechał wczora przez Roman.

«Rzeczywisty Radzca Stanu *Kotzebue*, Zarządzający Kancellaryą dyplomatyczną armii zajmującej Xięztwa, wyjechał wczora zrana z Jass, udając się do Głównej kwatery.»

Taż gazeta z dnia 17 Lipca zawiera co następuje: «Jenerał-adjutant Xiążę *Gorczakow* przybył wczora, o godzinie 10 rano, do Bucharestu i powitany był w domie Logotheta *Lenta*, przygotowanym dla niego, od wyższych urzędników miejscowych i urzędników Konsulatu jeneralnego Rossyjskiego. O godzinie 1 z południa Xiążę był odwiedzony przez Hospodara Wołoskiego i niezwłocznie potém oddał wizytę Jego Wysokości; dziś Xiążę przyjmował Metropolitę, Duchowieństwo, Bojarów, i Władze miejscowe. Wczora przybyli tu: Jenerał-porucznik *Kotzebue*, Jenerał-majorowie *Buturlin* i *Sattler*, tudzież Rzeczywisty Radzca Stanu *Kotzebue*. 15 Lipca przybył tu Dowódzca 4 korpusu piechoty, Jenerał piechoty *Dannenberg*, Jenerał-porucznik *Sierzputowski* i Jenerał-majorowie xiążę *Urusow* i *Czerwiński*. (*Gaz. Od.*)

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 9 Sierpnia pozostawało chorych 260 — w ciągu doby zachorow. 18 — wyzdr. 26 — umarło 3 — po 10 Sierpnia pozostało chorych 249.

W ciągu doby zachor. 24 — wyzdr. 40 — umarło 4 — po 11 Sierpnia pozostało chorych 229.

W ciągu doby zachor. 22 — wyzdr. 22 — umarło 10 — po 12 Sierpnia pozostało chorych 219.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ, *12 Sierpnia*. Z powodu zaślubienia J. C. W. Arcyxiężniczki Maryi-Henryetty, Cesarz Jmć rozkazał rozdać ubogim Wiedeńskim summę 3,000 florenów.

— W Ischl dokonane zostały przygotowania dla przyjęcia Dworu Cesarskiego na 15 Sierpnia.

— Projekt układu we względzie kwestyi wschodniej, ułożony w Wiedniu i zatwierdzony przez Reprezentantów wielkich Mocarstw, został posłany do Konstantynopola przez pułkownika Ruff, jako gońca. P. Bruck otrzymał zlecenie użycia wszelkich środków ku zjednaniu przyjęcia tego projektu przez Portę; reprezentanci Anglii, Francyi i Pruss odebrali od swych Rządów rozkazy dopomagania w tém jak najdzielniej Internuncyuszowi Austryackiemu.

PRUSSY. Z Putbus Król Jmć czynił wycieczkę do Stresow, dla obejrzenia pola bitwy, gdzie ma być wystawiony pomnik uwieczniający rocznicę 17 Listopada 1715, dnia, kiedy Xiążę Leopold Anhalt-Dessau zniosł armiją Szwedzką, czego skutkiem było zawojowanie wyspy Rugen.

— Podług korrespondencyi gazety Augsburskiej z Berlina, Król Jmć wróci z Putbus do tej stolicy 25 Sierpnia, a 27 uda się do Szląska, dla znajdowania się 28 na otwarciu pomnika Blucherowi w Kriblowitz. Za powrotem ze Szląska J. K. Mość uda się 1 Września do Ischl, gdzie będzie się widział z Cesarzem Austryackim. W Ischl zabawi dni kilka, poczém wróci z Królową do Berlina, gdzie, od 10 Września, zaczną się zgromadzać wojska na wielkie jesienne manewra.

FRANKFURT, *14 Sierpnia*. Sejm Niemiecki odroczył się do 27 Października.

MUNICH, *10 Sierpnia*. Twierdzą, że do wielkiej wystawy płodów przemysłu krajów należących do Związku Celnego, (Zollverein), która ma się otworzyć w roku przyszłym, przyłączona zostanie wystawa płodów Sztuki.

DREZNO. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało urządzenie, z dnia 25 Lipca, skutkiem którego, na przyszłość, wszelkie bronie, które będą mieli przy sobie podróżujący po drogach żelaznych, mają być na pierwszej saskiej stacyi od nich odbierane i spakowane w wagonach towarowych, a dopiero zwracane właścicielom przy przejeździe za granicę Saxonii. Środek ten został spowodowany przez wychodzców politycznych, którzy zwykle podróżują opatrzeni w rozmaite bronie. (*J. de S.-P.*)

ANGLIJA.

LONDYN, *15 Sierpnia*. Na Izbie Gmin, 11 b. m. P. Layard zapytywał Ministrów, którego dnia lord John Russell będzie mógł zdać Izbie sprawę w rzeczy kwestyi Wschodniej. Lord Palmerston, w nieobecności szlachetnego przyjaciela swego odpowiedział, że ten niechybnie, przed przyszłym Poniedziałkiem porozumie się z szanownym Członkiem w przedmiocie jego zapytania.

— Można powziąść niejakie wyobrażenie o przeglądzie morskim pod Spithead, z liczby dział, ilości siły statków parowych i ekwipażów okrętowych. Otoż na flocie, która manewrowała 11 b. m. było 1,079 dział, ilość nazywalna siły statków parowych, którą należy rozumieć we dwoje, równa była sile 9,680 koni, ekwipażu powinno było być 10,423 ludzi, ale brakowało 1,000 ludzi; było przeto tyle ludzi na flocie, ile w tej chwili jest w obozie pod Chobham.

Przegląd ten, który pozostanie pamiętnym w dziejach marynarki i taki, jaki tylko Anglija dać może, dowiodł niezaprzeczenie wyższości systematu śrubowego w statkach parowych, nad systematem kół z łopatkami. Największe okręty śrubowe znacznie wyprzedzały statki opatrzone kołami. Wiadomo już jak wielki pożytek jest systematu śrubowego w czasie bitwy, gdzie kule nieprzyjacielskie nie mogą dosięgnąć mechanizmu, kiedy przeciwnie, w statkach parowych, zbicie kół, obracających się po bokach, całkiem paraliżuje ruchy i przyprawia same te statki o zgubę.

— Sprawy na Giełdzie znacznie się ożywiły skutkiem wiadomości niewiadomo zkąd i jak doszłej, o ostateczném załatwieniu kwestyi Wschodniej oraz pomyślnych nowin, otrzymanych z prowincyj o urodzaju.

— Umarł, mając 75 lat wieku, Par połączonych Królestw hrabia Warwick. (*J. de S.-P.*)

Londyn, 15 Sierpnia. (Drogą zwyczajną.) Królowa wyjedzie 27 b. m. z Osborne-house, rezydencyi swojej na wyspie Wight, a nazajutrz stanie w Dublinie.

— Depesza z Triestu, donosząca o przybyciu tam ostatniej poczty indyjskiej, zawiera też wiadomość o katastrofie okrętu arabskiego *Fazé Karim*, który, idąc z Aden do Bombay, zatonął na pełném morzu o 20 mil od pierwszego z tych portów; cały ładunek i poczta w 68 skrzyniach, oraz oficer wiozący tę pocztę, wraz ze 190 arabami i laskarami, zginęli.

— Skutkiem nadzwyczajnych upałów, w samej Kalkucie, 1,100 ludzi umarło w ciągu dwóch dni.

— Z Kantonu donoszą, że handel nieco się polepsza; wojska Cesarskie attakowały Amoy, ale zostały przez powstańców odparte. *(P. P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *15 Sierpnia.* Powtórzyliśmy z gazety *Patrie* (patrz Tygodnik, Numer poprzedzający), wiadomość odebraną jakoby przez telegraf z Triestu, że Sułtan przyjął propozycye Wiedeńskie; wynurzyliśmy obok tego wątpliwość względem wiarogodności tej nowiny, wynikającą z samej krótkości czasu. Teraz pokazuje się, że nietylko taka depesza, ale że żadna depesza telegraficzna przez trzy dni, odpowiednie dacie gazety *Patrie*, nie była z Triestu odebrana, a przeto, że gazeta albo zmyśliła nowinę, albo została w błąd wprowadzona. Co najsmutniejsza, że Rząd wdał się w tę sprawę i przesłał gazecie ostrzeżenie, z upomnieniem iżby na przyszłość nie częstowała publiczności zmyslonemi nowinami i z obowiązkiem umieszczenia tego upomnienia w swoich kolumnach.

Redaktor i właściciel *Patrie*, P. Delamarre, ogłaszając takowe, dodaje, że jednoczasowie dał swemu notaryuszowi polecenie sprzedania tak tej gazety, jako i kilku innych, wydawanych po prowincyach i będących jego własnością.

— Skutkiem zbiegu dnia świętego Napoleona ze świętem Wniebowzięcia N. P. Maryi, dni wczorajszy i dzisiejszy były poświęcone na uroczystości wojskowe, narodowe i religijne. Wczora, w Niedzielę, odbył się przegląd 120,000 ludzi Gwardyi Narodowej i Armii, dziś, przyjęcia u Dworu, zabawy publiczne, illuminacye, i t. p. *(J. de S.-P.)*

— Monitor dzisiejszy jest całkowicie zapełniony nowemi mianowaniami kawalerów i podwyższeniami w stopniach Legii Honorowej.

— Porta Ottomańska zażądała od Rządu francuzkiego iżby zbudowany był w Paryżu meczet i wyznaczony grunt na smętarz muzułmański. Żądanie to zostało zaskutecznione i Rada Gminowa uczyniła ku temu stosowne rozporządzenie.

— Akademija kunsztów obrała swym członkiem Pana Flandrin na miejsce zmarłego P. Blondel. P. Delacroix miał najwięcej głosów po nowoobranym.

Paryż, 16 Sierpnia. (Przez telegraf.) Wczora, na przyjęciu Ciała Dyplomatycznego, Cesarz Jmć odpowiadając na składane mu powinszowania, wziął za rękę Posła Angielskiego i powiedział co następuje: «Co mogło być dla mnie dziś najprzyjemniejszego, jest to widzieć, pokój Europy ustalonym — przynajmniej ja tak rzeczy uważam — bez szwanku dla czyjejkolwiek godności i miłości własnej.»

Żaden przypadek nie zmącił uroczystości wczorajszego wieczora. Ogólny widok illuminacyj, przedstawiał cóś prawdziwie czarownego. *(P. P.)*

PORTUGALIJA.

Wiadomości z Lizbony, odebrane w Londynie, dochodzą do 8 Sierpnia. Sessya Kortezów miała być zamknięta 13 bieżącego miesiąca. Choroba winnej latorośli i drzew oliwnych czyni w Portugalii wielkie postępy.* *(P. P.)*

WŁOCHY.

TURYN, *7 Sierpnia.* Donoszą z Florencyi pod dniem 2 Sierpnia, że w tém mieście odsądzony został nowy process polityczny. Osoby, w liczbie dziewięciu, były obwinione, iż służyły za agentów Mazziniemu. Wszyscy oskarżeni skazani zostali na 40 miesięcy ciężkich robot w Voltezza.

— Hrabia de Cavour, Prezes Gabinetu, wrócił już do zdrowia i odjechał do Certosa di Pesio.

RZYM, *6 Sierpnia.* Dziś rano, o godzinie 8, dało się czuć lekkie trzęsienie ziemi w kierunku ze wschodu na zachód, trwające 5 — 6 sekund.

Od 24 Czerwca panują tu nieprzerwanie upały, dochodzące do 27 i 29 stopni Réaumura w cieniu. Ten stopień gorąca nie jest osobliwością w tutejszym klimacie, lecz czterdziestodniowe trwanie podobnej temperatury stało się nieznośném. *(J. de S.-P.)*

HISZPANIJA.

Gazeta Madrytska *Epoca* donosi, że Minister Hiszpański w Stanach Zjednoczonych, P. Calderon de la Barca, odpisał, iż przyjmuje portfel Spraw Zagranicznych, ofiarowany mu przez Królowę, po odmówieniu takowego przez P. de la Torre Aylon. *(P. P.)*

TURCYA.

Odebrano w Konstantynopolu 1 Sierpnia ważną nowinę, że Druzowie Hauranu oświadczyli swą uległość Porcie, z warunkiem być wyjętemi od zaciągu wojskowego, a z obowiązkiem płacenia natomiast haraczu. W razie konieczności wszakże mają dostarczyć korpus wojsk nietylko na służbę wewnątrz kraju, w Syryi, ale i dla wyprowadzenia za granicę tej prowincyi. Ten układ miał być przyjęty przez Portę, pod zaręką wielkich Mocarstw.

— Wielki oboz został założony nad brzegiem Bosforu dla mających przybyć wojsk egyptskich, które tam odbędą kwarantanę.

— Depesza telegraficzna z Bucharestu, z dnia 9 Sierpnia, donosi, że, na nalegania Dywanu Wołoskiego, który przekładał, iż odjazd Hospodara w niniejszych okolicznościach poprowadziłby do sparaliżowania czynności Rządu i sprawiłby przez to wielką szkodę dobru publicznemu, Hospodar,

xiążę Stirbey, oświadczył, iż nie wypełni rozkazu Porty i nie wyjedzie wcale z Bucharestu.

— Gazeta Wiedeńska *Presse* zawiera korrespondencyą z Braila, z dnia 25 Lipca, która nie zgadza się bynajmniej z nowinami pochodzenia francuzkiego lub angielskiego o stanie Xięztw nad-Dunajskich, podczas obecnego przez wojska Rossyjskie zajęcia. Przytoczymy z tej korrespondencyi co następuje: «Rossyanie, którzy tu byli się zjawili, odjechali wszyscy w górę Dunajem. Podczas swego bawienia w Braili byli nader łagodni i pozyskali sobie serca mieszkańców. We wszystkich oddziałach wojsk panuje najlepszy duch i karność doskonała. Nowe wojska są tu spodziewane.

«Miałem zręczność rozmawiania z wielu oficerami Sztabu Głównego, i mogę zapewnić, że wojsko rossyjskie nie ma tego ducha fanatatyzmu, o którym tyle mówiono. Turcy nie będą attakowani, dopokąd Cesarz nie rozkaże, tymczasem armija odebrała najsurowsze rozkazy unikania wszelkiego z turkami zajścia.»

— Gubernatorowie Saydy (Beyrouth), Damaszku i Alepu używają wszelkich środków dla zaspokojenia chrześcian, i surowo skarcili burzycieli, co też sprawiło najlepsze wrażenie. *(P. P.)*

AMERYKA.

STANY LA PLATA. 20 Czerwca, eskadra jenerała Urquiza, która blokowała Buenos Ayrès, przeszła na stronę oblężonych; przez to samo blokada została zdjęta.

1 Lipca, Dias, jeden z namiestników Urquizy, oblegający Buenos Ayrès ze strony lądu, przeszedł też do obleganych z całym bataljonem.

Dowodzca eskadry, Col, i jego oficerowie otrzymali, za swą zdradę, summę 100,000 funtów sterlingów. Col udaje się do Anglii (*).

Jenerał Pints, Prezes Izby Reprezentantów Buenos Ayrès i tamecznego Rządu tymczasowego, umarł 28 Czerwca. Następcą jego będzie, jak słychać, don Nicholas Ancharena. *(R. I.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIEDEŃ, *17 Sierpnia.* Gazeta urzędowa zawiera Dekret Cesarski zdejmujący stan oblężenia czyli stan stopy wojennej w Wiedniu, Pradze i twierdzach Czeskich, zaczynając od 1 Września.

— 14 b. m. Nowozaślubiona Xiężna Brabancyi wyjechała do Bruxelli; 12 b. m. Burmistrz miasta Wiednia złożył J. C. K. Wysokości adress powinszowania tego miasta. 11 b. m. była wielka uczta u Dworu na cześć Xiężny.

— Ważna zmiana gotuje się w Uniwersytecie Krakowskim; Senat Akademicki prosi, iżby język niemiecki został wprowadzony w tym Uniwersytecie, jako język klassyczny.

(*) Tym sposobem prostuje się wiadomość, dana w przeszłym № Tygodnika, według depeszy telegraficznej.

— Arcyxiężna Zofija wyjechała do Ischl 13 b. m. z Arcyxiążętami Karolem-Ludwikiem i Ludwikiem-Józefem.

PRUSSY. Król Jmć Pruski z Putbus udał się był do Neu-Strelitz, gdzie, 12 Sierpnia, znajdował się na obchodzie 74 rocznicy urodzin Dostojnego Wuja swego, Wielkiego Xięcia Mecklembourg-Strelitz. 13 b. m. wieczorem, J. K. Mość wrócił do Putbus.

15 b. m. Xiążę Fryderyk-Karol udał się do Halli dla powinszowania J. C. K. Wysokości Xiężnie Brabancyi, w Jej przejeździe do Bruxelli.

DREZNO, *15 Sierpnia.* Dziś rano, J. C. K. Wysokość Arcyxiężna Marya-Henryetta, Xiężna Brabancyi przybyła tu z Pragi z licznym i świetnym orszakiem, i zabawiwszy tylko dwie godziny puściła się w dalszą podróż przez Lipsk i Erfurt.

HAMBURG, *12 Sierpnia.* Przypadki cholery zjawione w naszém mieście były czysto sporadyczne i po ich ustaniu miasto może być uważane za niedotknięte dotąd epidemiją.

HAGA. W dniu 15 Sierpnia Druga Izba Stanów Niderlandskich przyjęła jednomyślnie projekt, którym wyspy Moluckie zostają otwarte dla handlu całego świata. Jest to ważny środek, oddawna pożądany. Monopoljum roślin korzennych było się już stało przedawniałą anomaliją finansową i straty jakie Rząd w pierwszych czasach poniesie przez obalenie tego ograniczenia, sowicie i wprędce będą wynagrodzone wypadkami ożywionej w tych strefach żeglugi. Wyspy Moluckie są jakby stacyami, wskazanemi przez samą przyrodę, w nowym kierunku, który dziś wziął handel i żegluga dokoła świata. *(J. de S.-P.)*

LONDYN, *17 Sierpnia.* Wczora lord John Russell dał nakoniec w Izbie Gmin przyrzeczone objaśnienia, w rzeczy kwestyi wschodniej, objaśnienia, które się ograniczyły wykładem historycznym rozmaitych zmian, przez które kwestya ta przechodziła od chwili wydania firmanów tyczących się Miejsc świętych.

W zakończeniu lord J. Russell wyraził nader pocieszające przekonanie, że nota, ułożona przez Posłów czterech Mocarstw i przyjęta przez Rossyą, w chwili kiedy mówił, musi już być przyjęta przez Portę.

Objaśnienie niezbyt było smakowane przez Izbę, w obec zarzutów P. Layard i lorda Dudley Stuart, którzy wymawiali Gabinetowi, iż w całej tej sprawie nie rozwinął dość energii.

—

Królowa Jmć oświadczyła chęć obejrzenia fregaty Pruskiej *Gefion*, którą zauważała na manewrach pod Spithead; statek ten wprowadzony był przeto do zatoki Osborne i Królowa zabawiła na nim czas niejaki.

— Obiad Ministeryalny, którym się zwykle kończy sessya Parlamentowa, miał miejsce w przeszłą Sobotę; wszyscy Ministrowie na nim się znajdowali. Odroczenie Parlamentu ma nastąpić niechybnie 20 Sierpnia.

— Poczta Chińska odebrana w Bombay 24 Czerwca nie

przywiozła nowin z Szang-hai, z powodu rozbicia się okrętu Larriston w dniu 2 Maja. Usiłowanie, (bezskuteczne wszakże), posłania posiłków armii Cesarskiej oblegającej Nankin przez statek parowy *Susquehanah*, który puścił się był w górę rzeki lecz musiał wrócić, rozjątrzyło powstańców przeciw cudzoziemcóm i sir G. Bonham, będąc w Nankin, posyłał Tłumacza Konsulatu angielskiego i kilku oficerów do Głównej ich kwatery, dla zapewnienia wodza o neutralności Anglii. Ci parlamentarze zapewniają, że w obozie pod Nankin armija powstańców wynosi do 80,000 ludzi. Co do powstania w Amoy, to nie ma nic wspólnego z wielkiém poruszeniem. Jest to inne całkiem dążenie i inni ludzie, którzy działają jak się zdaje na swoję rękę, niezależnie od wodza Tien-Te. *(J. de S.-P.)*

PARYŻ, *18 Sierpnia.* Gazety są przepełnione nieskończonemi opisami uroczystości i zabaw publicznych w dniach 14 i 15 Sierpnia, które się odbyły bez żadnego zamieszania i najmniejszego przypadku. Gazeta jedna szczególniej się rozwodzi nad postępem jaki się dał widzieć w uprzejmém obchodzeniu się policyi Paryzkiej z massami napełniającemi ulice i place, było w tém cós, jak mówi gazeta, niezwyczajnego, cós *angielskiego.*

— Depesza telegraficzna, dziś odebrana w Paryżu, donosi, że okręt *Jena* od 90 dział, dowodzony przez kapitana P. Mallet, odpłynął z Tulonu do zataki Besika, dla przyłączenia się do stojącej tam flotty.

ATENY, *7 Sierpnia.* Izba Deputowanych przyjęła prawo zabraniające wywozu i zmniejszające cło od przywozu zboża do Grecyi w obawie wielkiego nieurodzaju.

TURCYA. Gazeta Belgijska *Indépendance* otrzymała listy ze Stambułu z dnia 4 Sierpnia, zawsze jeszcze przed dojściem tam propozycyj Wiedeńskich.

Rząd Turecki żądał od Posła Austryackiego objaśnień we względzie zgromadzania wojsk na granicach Serbii i Bośnii. P. de Bruck odpowiedział, że ten środek został przedsięwzięty z obawy powstania turków przeciw chrześcianóm, ale że w żadnym razie wojska nie przejdą granicy inaczej, jak za zgodą Porty. To objaśnienie zdało się całkiem zaspokajać Dywan Turecki. *(J. de S.-P.)*

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Wiadomość, dana przez gazety Amerykańskie, że Panna Sonntag (hrabina Rossi) nazawsze opuściła zawód muzyczny i dramatyczny, szczęściem okazała się mylną; sławna spiewaczka otworzyła nowy teatr opery w New-York, zwany Castle Garden, wystąpieniem w roli *Lucyi Lammermoor*, z nieporównaném powodzeniem.

Również w New-York, panna Anna Thillon otrzymuje wielkie oklaski, występując na teatrze opery komicznej francuzkiej.

* * *

Piszą z Londynu, 10 Sierpnia: «W przeszłym tygodniu mieliśmy jeden z coraz rzadszych już przykładów żony przedanej przez męża; było to w Bodnim, hrabstwie Cornwallis. Mężczyzna z kobietą stawili się przed urzędnikiem stanu cywilnego dla wzięcia ślubu. Urzędnik, który słyszał że kobieta była zamężną, uczynił jej z tego powodu uwagę, ostrzegając, że jeżeli to jest prawdą, może uledz za wejście w powtórne związki, karze kryminalnej. Wtedy narzeczony złożył pisemne oświadczenie jej męża, iż ustąpił mu żony za jeden funt sterling. Mimo to urzędnik stanu Cywilnego odmówił sporządzenia aktu ślubnego.

* * *

W Gand (w Belgii), pracują w tej chwili nad naprawą starożytnej wieży, na której wierzchołku przywrócony zostanie sławny smok kolossalny ze śpiżu, który przetrwał był na tej wieży od roku 1445 po 1839. Pierwiastkowo smok ten wieńczył szczyt kopuły kościoła św. Zofii w Konstantynopolu; w 1204, po zdobyciu tego miasta przez krzyżaków, Hrabia Baldwin VIII kazał go zdjąć i przesłać do Bruges, zkąd w 1381 Hrabia Filipp Ostervelde przewiozł go do Gand, a w sześćdziesiąt cztery lata poźniej wieża Gandawska została ozdobiona tym zabytkiem starożytoej sztuki rzeźbiarskiej.

* * *

W San-Francisco, stolicy Kalifornii policya zabrała cały warsztat fałszerzy, którzy zamierzali założyć na wielką stopę mennicę fałszywej monety amerykańskiej wszelkiego stępla. Narzędzia do tego były sprowadzone z Anglii i Niemiec i musiały kosztować niemniej jak 10,000 dollarów.

* * *

W Bulgaryi odkryte świeżo zostały dwa starożytne greckie napisy, które są nieoszacowane dla archeologów przez to, że wskazują z pewnością miejsce, gdzie Owidyusz żył na wygnaniu. Miejscem tém jest wieś, dziś nazywająca się Alnidokia. Zdaje się że to odkrycie stanowczo rozwiązuje wszystkie domysły i wątpliwości o miejscu pobytu Owidyusza.

* * *

Na wystawie płodów ogrodnictwa, która się odbyła w w Czerwcu b. r. w Brompton, w Anglii, tysiące osób oglądały fenomena processu ogrodniczego, który dotąd jest jeszcze tajemnicą dla europejczyków, ale zdaje się być oddawna znanym w Indyi i Chinach, lubo również nie wszystkim. Róże i Geranija, posadzone w wagonach napełnionych tłustą ziemią i polane płynem, w szczególny sposób przygotowanym, rozkwitały w oczach widzów, w ciągu 10 lub 15 minut.

Позволяется печатать. 13 Августа 1853 года. *Ценсоръ И. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.